

ДОСЛІДЖЕННЯ ЗАГАЛЬНИХ ТЕНДЕНЦІЙ ЩОДО СУДИННО-МОЗКОВИХ ЗАХВОРЮВАНЬ НАСЕЛЕННЯ ВІДПОВІДНО ДО ГЕОГРАФІЧНОГО РОЗПОДІЛУ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ

Котвіцька А.А., Лобова І.О.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

socpharm@nuph.edu.ua

Одним із найважливіших соціально-економічних показників фармацевтичного забезпечення населення є доступність лікарських засобів (ЛЗ). Необхідно зазначити, що об'єктивні демографічні, соціальні, економічні та культурні регіональні відмінності, що мають прояв у неоднаковій доступності ЛЗ, обумовлюють, зі свого боку, відмінності в обсязі та структурі фармацевтичного забезпечення.

Останнім часом все більшої актуальності набувають поглиблені дослідження тенденцій, що склалися в результаті господарської діяльності населення і регіональних особливостей соціально-економічного розвитку медико-географічного середовища, демографічної та економічної ситуації. Таким чином, на нашу думку, вкрай необхідним є застосування регіонального підходу до організації та управління фармацевтичним забезпеченням населення, виявлення схожих рис і відмінностей груп районів та виділення територій, що мають типологічні ознаки, для вдосконалення регулювання рівня та якості діяльності галузі охорони здоров'я.

З метою встановлення загальних тенденцій щодо судинно-мозкових захворювань у регіонах України нами здійснено оцінювання захворюваності на мозковий інсульт (МІ) за різними демографічними параметрами, зокрема: віком, статтю та місцем проживання.

Під час дослідження нами використано метод анкетного опитування громадян України. В анкетуванні взяли участь 800 осіб з різних областей, які представляють п'ять регіонів, зокрема: Західний (Львівська, Рівненська), Центральний (Вінницька, Київська, Черкаська), Північно-Східний (Сумська),

Південно-Східний (Дніпропетровська, Харківська) та Південний (Одеська).

За результатами проведеного анкетування з метою визначення впливу демографічних чинників, зокрема стать, вік на стан здоров'я населення України нами здійснено сегментацію факторів ризику розвитку МІ за досліджуваними факторами. Під час дослідження нами також проведена сегментація регіонів України з урахуванням розповсюдженості хронічних захворювань серед населення, що наведена в табл. 1.

Таблиця 1

Розподіл регіонів України за поширеністю хронічних захворювань серед населення

Регіон	Відсутність хвороб, %	Поширеність хронічних хвороб, %	Кількість хвороб, %			Загальна кількість осіб
			одна	дві	три та більше	
<i>Західний</i>	47,8	52,2	37,0	9,7	5,6	154
<i>Південно-Східний</i>	56,3	43,7	23,6	10,8	9,3	168
<i>Північно-Східний</i>	58,2	41,8	25,8	10,6	5,4	140
<i>Центральний</i>	61,3	38,7	23,3	10,1	5,3	143
<i>Південний</i>	65,1	34,9	21,8	7,8	5,3	149
Разом	57,5	42,5	25,9	9,9	6,7	754

Відповідно до отриманих результатів проведеного соціологічного дослідження встановлено, що близько 25% дорослого населення України мають принаймні одне хронічне захворювання і майже 7% мають три або більше захворювань, що є вкрай негативною тенденцією сьогодення.

Як свідчать дані табл. 1, рівень поширеності хронічних захворювань є високим по всій країні. Водночас спостерігаються певні регіональні відмінності, зокрема найвищий рівень поширеності хронічних захворювань виявлено у Західному регіоні, який становив 52,2%. Крім того, виявлено, що 37% населення Західного регіону мають одне хронічне захворювання. Натомість у Південному регіоні одне захворювання мають лише 22% опитаних, що є найнижчим показником в Україні.

Також з'ясовано, що найпоширенішими факторами ризику розвитку МІ

серед населення України, за результатами опитування респондентів, є підвищений артеріальний тиск (33,5%), паління (30,9%), зловживання алкоголем (20,0%) та ожиріння (18,1%).

Необхідно відзначити той факт, що найпоширенішими факторами ризику серед населення Південно-Східного регіону є високий рівень холестерину та цукру в крові (5,1% та 4,3% відповідно). Оскільки зазначені хронічні захворювання є провідними факторами ризику розвитку МІ, саме тому в цьому регіоні спостерігається найвищий рівень захворюваності на інсульт.

За результатами анкетного опитування визначено, що рівень поширеності хронічних захворювань серед жінок майже у два рази перевищує відповідний показник серед чоловіків. Такий стан, на нашу думку, обумовлений тим, що тривалість життя у жінок на 12 років вища, ніж у чоловіків. Тому протягом значної частини життя жінки мають поганий стан здоров'я. До того ж подальший аналіз результатів опитування виявив, що кількість хронічних захворювань збільшується із віком.

Водночас шкідливі звички, зокрема тютюнопаління та зловживання алкоголем, найбільш поширені серед чоловіків і з віком мають тенденцію до зниження.

Таким чином, за результатами анкетного опитування, в якому взяли участь 754 особи, встановлено, що найпоширенішими факторами ризику розвитку МІ серед населення України є підвищений АТ (33,5%), паління (30,9%), зловживання алкоголем (20,0%) та ожиріння (18,1%). При цьому переважна більшість респондентів вказані фактори не вважають визначальними. Також з'ясовано, що рівень поширеності хронічних захворювань серед жінок майже у два рази перевищує відповідний показник серед чоловіків.

Проведення статистичного аналізу результатів соціологічного дослідження дозволило виявити регіональні відмінності у показниках захворюваності населення України. Так, найвищий рівень поширеності захворювань респондентів виявлено у Західному (52,2%), найнижчий – у Південному (34,9%) регіонах.